

Esti levél

Három liter vér*

Dr. Ferenczi Sándor, a magyar orvosi irodalom derék munkása, tegnap a következő levéllel tisztelt meg engemet:

Vasárnap múlt egy hete, hogy este tizenegy órakor a Károly-körúton haza felé menve, a Dob-utca sarkán kisebb csoportosulást vettem észre. Oda érve láttam, hogy az emberek nagy vértócsát állanak körül, mely a villamos földalatti vezetékébe folydogált le a sín résén. Kérdezősködésemmre elmondták, hogy egy fiatal ember lábát vágta le ott a villamos.

Én, mint orvos, megdöbbenem, látva a vérveszteség nagyságát; két-három literre becsültem a kiömlött vérmennyiséget és velem volt barátom előtt kijelenttem, hogy véleményem szerint a sérült – kit a mentők már elszállítottak volt – nem éri meg a holnapot.

Másnap olvasom a lapokban, hogy „egy 30-35 évesnek látszó ismeretlenek” a villamos a bokatájon levágta a lábát; a mentők kórházba szállították, hol egy fél óra múlva meghalt.

Az eset azóta nem hagy nyugodni. Meggyőződésem, hogy azt a szegény embert a legprimitívebb érleszorítással (amelyet egy kendővel és egy bottal mindig lehet rögtönözni) megmenthették volna. Sajnálatos dolog, hogy az összeverődött tömegben *egyetlenegy* ember sem akadt, aki embertársán segíteni tudott volna! De ezen csak úgy lehetne változtatni, ha az *elemi-iskolai* tanítás tervébe bevinnék az elsősegély-adás gyakorlását. Ennek azonban csak a jövő látná hasznát.

Azt azonban egyenesen botrányosnak tartom, hogy a villamos vasúti személyzetet nem tanítják erre, vagy ha igen, nem tanítják úgy, hogy tudásuknak adott esetben hasznát lássuk.

Ennek a szegény embernek nem lett volna szabad meghalnia, valamint sok más áldozatnak sem, akiket Rókus-kórházi orvos koromban láttam rettenetesen kivérezett állapotban heverni a műtő-asztalon.

---

* *Pesti Hírlap* (1902. augusztus 9.), 24(217): 6.

A mentők dicséretes gyorsasággal jelennek meg a szerencsétlenségek színhelyén, de sok esetben eltelik annyi idő megérkezésükig, hogy a beteg elvérzik, ha nincs közelebbi azonnali segítség.

Szándékom volt a *Gyógyászatban* szóvá tenni a dolgot; föl akartam állítani azt a két követelményt, hogy

1) Az elsősegélyre jól meg kell tanítani a villamos-személyzetet;

2) Minden villamos kocsin legyen *egy kis mentőszekrény*, melyben egy Esmarch-pólyán kívül a legszükségesebb kötszereket tartsák.

Jobban meggondolva a dolgot, átláttam, hogy a csupán szak-körökben olvasott orvosi újság szava mit sem változtathatna az állapotokon és eszembe jutott, hogy önhöz fordulok, uram, s megkérem: tegye magáévá az itt megpendített eszmét.

A közönség, mely állandóan ki van téve a villamosok részéről fenyegető veszedelemnek, megkövetelheti, hogy a nagy haszonnal dolgozó társaságok gondoskodjanak a balesetek következményeinek elhárításáról.

... Eddig van dr. Ferenczi Sándor levele. Hozzátennivalóm nincsen, mert semmi igazság nem szorul toldozgatásra. Csak köszönöm mindnyájunk nevében.